

RAADSINFORMATIEBRIEF – Nr. 2019-049

Aan de leden van de gemeenteraad

Datum 7 mei 2019
Zaaknummer Z/19/331370 /INT/19/897904
Onderwerp Afdoening motie verzoek om discussie inzet lage OZB tarief voor verenigingen
Portefeuillehouder Nanne van Dellen

Contactpersoon Martin Jansen
E-mail M.Jansen@zevenaar.nl
Telefoon 06-55404965

Geachte leden van de gemeenteraad,

Inleiding

Op 28 maart 2018 heeft uw raad de motie “verzoek om discussie inzet lage OZB tarief voor verenigingen” aangenomen. In deze motie geeft u aan met het college een discussie te willen over het aanpassen van de OZB verordening van de gemeente om sportclubs, scoutingverenigingen, schuttersverenigingen, dorps- en buurthuizen en andere ANBI¹'s en SBBI²'s onder het lage OZB tarief te brengen. U wilt eveneens in de discussie betrekken de herijking van het subsidiebeleid en de motie van 21 maart 2018 (OZB sociaal culturele verenigingen).

Kernboodschap

Vanwege de vele onduidelijkheden over het amendement Omtzigt adviseert de VNG gemeenten vooralsnog niet over te gaan tot invoering van het woningtarief voor sportclubs, scoutingverenigingen, schuttersverenigingen, dorps- en buurthuizen en andere ANBI en SBBI's. De motie van uw raad van 28 november 2018 noemt deze organisaties als optie. Wij willen hierin het advies van de VNG volgen en wachten totdat er duidelijkheid is over de reikwijdte van het amendement, eventueel in de vorm van nieuwe wetgeving door het Rijk, en deze optie (vooralsnog) niet betrekken bij de herijking van het subsidiebeleid. De VNG gaat hierover in overleg met het Rijk.

Context

- ☐ Actueel maatschappelijk onderwerp/probleem
- ☐ Collegeprogramma
- ☒ Motie/amendement/toezegging
- ☐ Anders, namelijk

¹ Algemeen Nut Beogende Instelling

² Sociaal Belang Behartigende Instelling

Inhoudelijke boodschap

Wetstechnische informatie

Op 18 december 2018 heeft de Eerste Kamer het Belastingplan 2019 aangenomen. Onderdeel hiervan is het in de Tweede Kamer aangenomen amendement Omtzigt c.s.³. Dit amendement regelt dat gemeenten de vrijheid krijgen om voor sportaccommodaties, dorpshuizen, andere sociaal belang behartigende instellingen en goede doelen, het OZB-tarief voor woningen in rekening te brengen in plaats van het OZB-tarief voor niet-woningen.

Relatie met subsidiebeleid

Eenzijds betaalt de vereniging/instelling OZB aan de gemeente, anderzijds ontvangt de vereniging/instelling subsidie van de gemeente. Dit wordt vaak als "broekzak/vestzak" gezien. De verenigingen en instellingen die voor het amendement Omtzigt in aanmerking komen zijn (veelal) dezelfde als die voor subsidie in aanmerking komen.

Probleemstelling

Het aangenomen amendement Omtzigt geeft onduidelijkheid en roept veel vragen op. De toelichting van het amendement sluit namelijk niet aan bij de letterlijke tekst van de wet. De toelichting biedt veel meer mogelijkheden dan de wettekst. Dit zorgt ervoor dat niet duidelijk is wat de reikwijdte van het amendement is. Hierdoor ontstaat rechtsonzekerheid en zijn voor gemeenten en belastingplichtigen de gevolgen van de toepassing van het amendement niet goed in te schatten. De VNG heeft uiteengezet wat naar haar mening de knelpunten voor haar leden zijn. Deze knelpunten blijken ook uit het artikel van prof. dr. J.A. Monsma, wetenschappelijk directeur van het Erasmus Studiecentrum voor Belastingen van Lokale Overheden⁴.

Wetstechnische knelpunten betreffende amendement Omtzigt⁵

Hoofdvraag:

- Voldoet het amendement aan de algemene eisen die aan wetgeving worden gesteld?
 - Is het amendement rechtmatig, dat wil zeggen in overeenstemming met de algemene rechtsbeginselen, zoals het gelijkheidsbeginsel, mede gelet op het objectieve karakter van de OZB?
 - Is het amendement voldoende duidelijk? Geldt zij voor alle sportaccommodaties? Wat zijn dorpshuizen? Welk sociaal belang behartigende instellingen kunnen allemaal onder het amendement vallen?
 - Is het amendement doelmatig? Kan met een subsidie niet eenvoudiger een door de gemeente gewenst resultaat worden bereikt?
 - Is het amendement uitvoerbaar, gelet op de vele mogelijkheden die blijken de toelichting bij het amendement bestaan?

³ Tweede Kamer 35026, nr. 52

⁴ Belastingblad 2018/452

⁵ Brief VNG, 21 december 2018, kenmerk TFI/U201801185

Aanvullende vragen:

- Het amendement spreekt van sportaccommodaties. Dit kunnen ook commerciële sportclubs, zoals voetbalstadions, motorclubs en fitnessclubs zijn. Volgens de toelichting bij het amendement kan de gemeente het woningtarief beperken tot enkel niet-commerciële sportclubs. Het amendement biedt die mogelijkheid niet.
- De toelichting bij het amendement spreekt over "dorpshuizen". Niet duidelijk is wat daaronder moet worden verstaan. Kan een café daar ook onder vallen? Mag de gemeente dit zelf bepalen? En is onderscheid in strijd met het gelijkheidsbeginsel?
- De mogelijkheid voor SBI's en ANBI's is beperkt tot onroerende zaken die in eigendom of bezit zijn van die instellingen. Voor dit soort instellingen die van een onroerende zaak het genot krachtens beperkt recht hebben of deze onroerende zaak krachtens persoonlijk recht gebruiken geldt deze mogelijkheid kennelijk niet. Is dat zo bedoeld⁶?
- Ook overheidsorganen (de Staat, provincies, gemeenten en waterschappen zijn ANBI's). Vallen die ook onder het amendement?
- Moet op alle genoemde instellingen hetzelfde regime worden toegepast of is het mogelijk een onderscheid te maken naar soort instelling? Volgens het amendement mag dit niet, volgens de toelichting bij het amendement mag dit wel. Hoe verhoudt dit zich tot de rechtsgrond en het objectieve karakter van de OZB en tot het gelijkheidsbeginsel?
- Uit de toelichting bij het amendement blijkt dat gemeenten de ruimte hebben om zelf de afweging te maken welk tarief zij voor sportverenigingen, dorpshuizen, andere sociaal belang behartigende instellingen en goede doelen passend achten. Betekent dit dat sportverenigingen wel en muziekverenigingen niet onder het afwijkende regime kunnen vallen?
- Volgens de toelichting bij het amendement zijn gemeenten vrij om aanvullende voorwaarden te stellen voor toepassing van het tarief voor woningen. Zoals dat het moet gaan om sportaccommodaties van niet-commerciële sportclubs, of dat het moet gaan om algemeen nut beogende instellingen anders dan de gemeente zelf. Hoe ver kunnen gemeenten gaan met het stellen van aanvullende voorwaarden gelet op de rechtsgrond en het objectieve karakter van de OZB?
- Is alleen het eigenarentarief woningen van toepassing? Ook op het gebruikerstarief niet-woningen? De tekst van het amendement en de toelichting bij het amendement wijken af.
- Waar ligt de grens tussen commerciële en niet-commerciële sportclubs? Waaraan moet dit worden getoetst en wat is de objectieve rechtvaardiging?
- De OZB is een objectieve belasting. Bij het amendement wordt gekeken naar de gebruiker.

Risico's en overig

- Een beroep op het gelijkheidsbeginsel is snel gedaan. Onbedoeld kan invoering van het woningtarief op basis van het amendement Omtzigt ruimer uitpakken dan bedoeld. Hierdoor loopt de gemeente risico inkomsten mis te lopen.
- Gaan bedrijven hun onroerende zaken in eigendom doen bij de personeelsvereniging om onder het woningtarief te vallen?

⁶ De OZB wordt geheven van degenen die de onroerende zaak krachtens eigendom, bezit, of beperkt recht of persoonlijk recht gebruiken (gebruikersbelasting), dan wel van daarvan het genot hebben krachtens eigendom, bezit of beperkt recht (eigenarenbelasting).

- Hoeveel procedures lokt invoering van het woningtarief op basis van het amendement Omtzigt uit? Wanneer een belastingplichtige namelijk een zogenaamd "no cure no pay" bureau heeft ingeschakeld om bezwaar te maken, en dit bezwaar wordt toegekend, dan moet de gemeente proceskosten vergoeden. Dit kan een flinke kostenpost voor de gemeente zijn.
- Waarom de OZB gebruiken en niet de subsidiepot?

Communicatie en vervolgproces

Communicatie naar buiten

- Wij informeren de betreffende verenigingen over de inhoud van deze brief.
- Deze brief bespreken we op verzoek in het persgesprek.

Vervolgproces

Wanneer er landelijke ontwikkelingen zijn, informeren we uw raad nader.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Zevenaar,

Michel Tromp
secretaris

Lucien van Riswijk
burgemeester

Motie verzoek om discussie inzet lage OZB tarief voor verenigingen

De gemeenteraad van Zevenaar, in vergadering bijeen op 28 november 2018;

Constaterende dat:

1. op 14 november jl. door de Tweede Kamer het amendement Omtzigt cs (35026, nr. 52) is aangenomen;
2. het hierdoor mogelijk wordt dat gemeentes, na aanname van het belastingplan in de Eerste Kamer, ervoor kunnen kiezen om bij sportclubs, scoutingverenigingen, schuttersverenigingen, dorps- en buurthuizen en andere ZNBI en SBBI's niet langer het hoge OZB tarief voor niet woningen (lees: bedrijven) in rekening te brengen, maar het lage OZB tarief voor woningen;
3. alle politieke partijen in Zevenaar het verenigingsleven met de vele vrijwilligers erg belangrijk vinden voor de samenhang en leefbaarheid.

Overwegende dat:

1. differentiatie in de OZB mogelijk wordt gemaakt voor sportclubs en andere organisaties en verenigingen met een maatschappelijke/socialiserende functie;
2. nu differentiatie mogelijk wordt, gemeentes ervoor kunnen kiezen om deze een lagere OZB te laten betalen;
3. dit wordt toegejuicht vanwege de belangrijke maatschappelijke functie die deze verenigingen en organisaties hebben;
4. de Eerste Kamer het wetsvoorstel nog goedkeuren moet keuren, maar dat naar verwachting binnen enkele weken zal doen;
5. bij het indienen van een schriftelijk vraag ter mondelinge beantwoording (wat ook mogelijk was) geen discussie in de raad plaatsvindt en niet duidelijk wordt hoe de verschillende politieke partijen denken over het voorstel.

Vraagt het college:

1. met de raad in discussie te gaan over het aanpassen van de OZB verordening van de gemeente om sportclubs scoutingverenigingen, schuttersverenigingen, dorps- en buurthuizen en andere ANBI en SBBI's onder het lage OZB tarief te brengen;
2. in de discussie de herijking van het subsidiebeleid en de motie van 21 maart 2018 (OZB sociaal cultureel verenigingen) te betrekken,

en gaat over tot de orde van de dag.

Zevenaar, 17 november 2018

J. de Nooij, CDA

P. Putman, Lokaal Belang

Deze motie is aangenomen / verworpen in de vergadering van [verder invullen door griffie].

Stemverhouding:

Fracties voor:

Fracties tegen:

De griffier,

De voorzitter,